5715 Ն· 1886 ԱՊՐԻԼ 17 ԲԷՆԶՇԷՄՊԻՀ ՍԷՆԷ 26 ԸՆՃԸ ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ 29 ԱՊՐԻԼ 1886 Ն· 5715

Մասնչասէր Աշխարհ

ԳԻՆԵԱԹԼԱՐ
Ղուշիմարը ամբար հաճիրաս իւր դեղ-
Սէնեալ Մէկէր 6
Ալիր տալաբ » 3
Պէր տալաբ Ղուրուշ 10
Իլանարը սարբաբ 40 Փարա·

ԲՕՍՊՈՐ ԻՒՃԻՐԷՊԻ ԳԻԶԷ ԱՑԻՏ ՏԻՐ

ԻՆԹԱՐԱԹ
Հաճիրաս իւր դեղ ղուշիմ, էր իւր ի՞նչ դեղարաս դարնի, տիման 16 սահիֆէ օլարաք, այրընա բրման Վէրէլմէյէ դէր։
Պէր նիւսխէսի 20 փարա·

ԳԱԼԱԹԱ ԻԲՍԻ ԽԱՆ ՆԻՒՄԷՐՈ 41

١٣٠٣ ՆԻՍԱՆ ١٧ ՍԱՀԻԿ ԻՄԹԻԵԱԶ ԿԱՐԱՊԵՏ Ց· ՓԱՆՈՍԵԱՆ ١٣٠٣ ՐԷՃԷՊ ٢٠

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

—o—

Պու կիւնքի Թարիգտէ օգունմուշ տուր։

Լաեբգը Թէշէքքիւրաթը պիբաեանը ավաթքը Բատիշահի միհրիպանտան օլարագ, մաաշաթ հագգընտա, վիւքէլաեի ֆիխամ հապարաթընը արզ իթտիքլէրի գաբարընը իրատէյի Սէնիյէսի, տիւն ագշամ չէրէֆսաարը օլմուշ, վէ Պաղը Աալիեէ իրսալ պույրուլմուշ տուր։

Եաղարղմըզ վէճհլէ, կէչէն սենէքի մաաշաթը միթէտախիլէտէն պէտ օլունարագ, մաաշաթն Թէոֆիեէսինէ միպատէրէթ գելընաճագ տըր։

Արթըգ պու ինաեէթի Շէհինշահիտէն տօլաեը, հէր քէս, վէլիինիյմէթիմիզ Բատիշահըմզդա տուա իյլէմէքտէ տիր։

Պու կիւնլէրտէ պիր մաաշ իթասըյլա, Թէսվիյեէյի մէայիշէ միպաշէրէթ իտիլէճէք, վէ էվվէլ պէ էվվէլ, 301 մաաշաթը միթէրէքիմէսի քեամիլէն վիրիլիպ, պատէհու, 302 սէնէսի այլըգլարընա կէչիլէճէք, վէ պու սիեագը ինթիզամ իւզրէ տէվամ օլունաճագ տըր։

Թէտապիրի ճիհանբէսէնտի Բատիշահինին սիւրաթ վէ տիդգաթը լազմէ իլէ, մէվգբի ֆիիլէ վազընա, վիւքէլաեը ֆիխամ հապարաթը ճանիպինտէն պիլ խասսա իգտամ պույրուլմասը մէլհուզ տուր։

Սէրվէթ վէ բիֆահէեթճէ բէք մատուանումուզտա պուլունան տէվլէթլէրտէ պիլէ, մաաշաթ ինթիզամ իւզրէ թէսվիյեէ օլունուր իքէն, չիմտիեէ գատար պիզտէ պու մատտեէ պիր չարէյի միէսսիրէ պուլունամամասը, չաեանը էսէֆ հալէաթտան իտի։

Ճէնապը հագգընը պիզէ պիր լութֆ ու իհսանը օլան Բատիշահըմզ, համտ օլսուն պու խուսուստա տախի չարէսազ օլտուլար։

Հաթթա, պու պապտէքի ինաեաթը Սէնիյէէնին, չիմտիտէն պիլէ հիւանի թէէսսիրի կէօրիլմէքտէ օլուպ, 1300 սէնէսի մաաշաթը բիեաչատա բէք տուն ֆիեաթ իլէ վէ կիւճ հալ իլէ սգօնթօ իտիլմէքտէ իքէն, տիւնքի կիւն, մէճիտիյէ օթուզ զուրուշա վիրիլմէք, վէ պաշգա պիր կէօնա թէնզիլաթ իճրա իտիլմէմէք իւզրէ, 1301 սէնէսի թէմմուզ վէ աղօսթօս վէ իյլուլ մաաշլարընը սգօնթօ իթմէկէ թալէպքեար սարրաֆլար զուհուր իյլէմիշ տիր։

—Տիւնքի Ըսթանպուլ զաղէթասընտա կէօրիլմիշ տիր։

Տիւնքիւ կիւն տախի, պէեան իյլէտիկիմիզ վէճհ իլէ, թէրքի սիլահ իտէճէկինէ տայիր Եունանըն Ֆրանսա սֆիրինէ վիրտիկի թէէմինաթ, տիւէլի սայիրէ սիւֆէրասընը գանաթընը միւճիպ օլմամշ իտի։

Էվրօբա տէվլէթլէրի, ահվալը հապրէնին ուզուն միւտտէթ սիրիւնճէմէտէ գալմասընը արզիւ իթմէօրլար։ Մ. Տէլիեանի, Եունանիսթանը թէրքի սիլահ իտէճէկինի պէեան իյլէմիշ իսէտէ, օլ պապտէ թալեինի միւտտէթ իթմէմիշ տիր։

Հալպու քի տիւէլի մուազզամանին ալթմշը միթէճավուզ սէֆայինի հարպիյեէոի Սուտա լիմանընտա պուլունտուզու ճիհէթլէ սէֆայինի մէզքիւրէնին, Եունանիսթանընը քէյֆի կէլտիկի զէման թէրքի սիլահ իթմէսինէ ինթիզար իտէմէեճէքլէրի աշիքեար տըր։

Իշթէ պէօյլէ պիր գօմէտինին էօնիւնիւ ալմագ իւզրէ, տիւէլի մուազզամա սիւֆէրասը հիւբիւմէթի Եունանիյեէեէ պիր իւլթիմաթում իթա իտէրէք, սէքիզ կիւն զարֆընտա թէրքի սիլահ իթմէսինի թալէպ իթմիշլէր տիր։

Եունանիսթանա իթա օլունան իւլթիմաթումուն միւտտէթի, էօնիւմիւզտէքի չարշէնպիհ կիւնի խիթամ պուլուեօր։

Հիւբիւմէթի Եունանիյեէնին, տիւէլի մուազզամանընը արզուլէրինէ թէվֆիգան, թէրքի սիլահ իտէճէկի, վէ միւշքիլաթընը տէվամընա սէպէպիյեէթ վիրմէեճէկի, մէհաֆիլի սիեասիյեէտէ իւմիտ օլունուեօր...։

—Ֆրանսա տէվլէթինին մուվագգաթ սէֆիրի գօնթ Մանթօյօն ճէնապլէրի, էվվէլքի կիւն, հուզուրու հապրէթի Բատիշահիեէ գապուլ օլունուպ, իթիմատնամէլէրինի թագտիմ իյլէմիշլէր, վէ մազհարը թալթիֆաթը հապրէթի Շէհրիեարի պույրուլմուշլար տըր։

—Սիւրեանի միլլէթի բուհպանընտան Դեր. Յարութիւն վարդապետ, Զատիկին իքինճի կիւնիւ, Պէյօղլունտա վագը քէնտի քիլիսէլէրինտէ, միթէվէֆա կիւլպէնկդան Սերովբէ էֆէնտի բուհու իչին Ս. Պատարագ թագտիս իթմիշ, վէ միթէվէֆանընը իքի մահտումլարը հապրը պուլունմուշլար, վէ իզհարը թէչէքքիւր իյլէմիշլէր տիր։

Միւսամիլէյհ Յարութիւն վարդապետ, քէնտի մէքթէպի մէնֆաաթընա օլմագ իւզրէ, հիւբիւմէթտէն բուխսաթ թահսիլիյլէ, Պէյօղլունտա, տօղրու եօլտա պիր մաղազատա, պիր թագըմ նիւմէրօլու էշեալար վազ իթտիրէրէք, Զատիկ կիւնլէրի բիեանգօ չէքտիրմիշ տիր, վէ մէզքիւր բիեանգօ պէշ ալթը կիւն տահա տէվամ իտէճէկինտէն, հէր քէսին համիյեէթի տավէթ օլունուր։

Մէզքիւր մաղազա Նիշման օղլու Եուվանի էֆէնտինին օլտուղունտան, մէզքիւր բիեանգօնուն իճրասը իչին, մէճճանէն միւսաատեեէ հիմմէթ իյլէմիշ տիր։

Բիեանգօնուն պիլէթի պէշ զուրուշ տուր։

—Պուլղարիսթան բրէնսինէ Եարգը Բումիլի վիլաեէթի վալիլիկինին իհալէսինի միւթէզամմին ֆէրմանը Ալինին սուրէթի պու կիւնքի Թարիգտէ կէօրիլմիշ օլմաղլա, այնէն տէրճ իտէրիզ։

Սուրէթի ֆէրմանը Ալի «Պատէլ խիթապ

«Եարգը Բումիլի էեալէթի հագգընտա թանզիմ օլունուպ, Պէրլին ահտնամէսինի իմզա իտէն տէվլէթլէր մուրախխասլարընտան միւրէքքեպ տէրպարը շէվքէթ գարարըմտա իճթիմա իտէն գօնֆէրանստա թասվիպ վէ թաստիգ իտիլէն, վէ մագամը վէքեալէթի մութլագամըզտան ճանիպի ֆէխամէթ միւնագրպրմըզդա թէպլիզ օլունան սուրէթի թէսվիյեէեէ, վէ մէզքիւր ահտնամէ ահքեամընա թէվֆիգան, էեալէթի մէզքիւրէ վալիլիկինին իւհտէյի տիրաեէթ վէ սատագաթընը զա թէվճիհ ու իհալէսի գարարլաշըրըլմըշ, վէ թարաֆը էշրէֆի Բատիշահանէմտէն լէտէլ իսթիզան, իշպու 1303 սէնէսի շէհրի ըէճէպ իւլ ֆէրիտինին աշթընճը կիւնիւնտէ, ավարընը Ալիյեէյի Շահանէ վէ ավարընը պէհիյեէյի Շէհինշահանէմտէն ինայէթ էֆզայի սունուհ վէ սուտուր օլան էմր ու ֆէրմանը հիւմաեունը շէվքէթմագրունու Շէհրիեարանէմ մաճիպինճէ, զիքիր օլունան Եարգը Բումիլի էեալէթինին իտարէսի, հագգընտա տէրքեար օլան վէ ան պէ ան թէզայեիւտ իթմէքտէ պուլունան վիւսուգ ու իթիմատը միւլիւքանէմ ճիհէթիյլէ, իւհտէյի ֆէթանէթ ու տիրաեէթինիզէ թէվճիհ վէ թէֆվիզ գելընմըշ օլմաղին, մէէմուրիյեէթինիզի միւթէզամմին, տիվանը հիւմաեունումտան, իշպու ճմրի ճէրիլ իւլ գաարիմ իստար օլունտու։ Սիզքի բրէնսի միւշարիլէյհսինիզ, էֆքեար վէ նիեաթը ճէրիլէյի թամտարանէմէ մուվաֆիգդ վէ մէֆթուր օլտուղուն շիմէյի սատագաթ, վէ ըէվիյեէթէ միւթէխաթթիւմ օլտուղու իւզրէ, էեալէթի մէզքիւրէեի հիւսնի իտարէ իլէ, ախասը ամալը ֆէյզ իշթիմալը հիւմաեունում օլտուղու վէհճ իլէ, հուզուր ու ասայիշին վէ Սպիլա խաթիանա սունուֆու էհալիսին թէզայեիւտի ըէֆահ ու սատէթինին թէէյեիտի վէսայիլինին իսթիհսալ, վէ սալիֆ իւզ զիքը սուրէթի թէսվիեէ միւնտէրիճաթընը մէվգբի ֆիիլ ու իճրաեէ վազ ու իյսալինէ, վէ պու սէպէպլէ տախի, հագգընընդտաքի թէվճճիհաթը Սէնիյեէյի միւլիքեանէմին պիր գաթ տահա թէվաֆիր ու թէմատիսինէ, պէզլի մէսաի վէ մագտէրէթ իյլէեիսիզ»։

—Իրան Շահը շէհամէթլու Նասրէթտին շահ հապրէթլէրինէ իհտա պույրուլան նիշանը ալիի իմթիեազը համիլէն ազիմէթ իտէն եավէրի էքրէմի հապրէթի Բատիշահի, Նուսրէթ բաշա հապրէթլէրինին, Թիֆլիսէ մուվասլէթ իյլէտիքլէրի, վէ միւշարիլէյհ հապրէթլէրինի իսթիգպալ իչին, Իրան միւթէպէրանը ֆէրիգանընտան պիր զաթը միհմանտար թայեին օլունուպ, հուտուտա կէնտերիլտիկի, վէ բաշաեի միւշարիլէյհ հապրէթլէրինին, Թէհրանտա իգամէթլէրի իչին, «Գասրը Ֆիրտէվս» նամ քէօշկիւն թէֆրիշ իտիլտիկի, թէլէկրաֆ խապէրլէրինտէն տիր։

—Գարա տէնիզտէ Պագու իսքէլէսինտէն կաղ համուլէսի իլէ հարէքէթ իտիպ Օտէսսաեա կիթմէքտէ օլան Նիթալան նամ Ռուսիա վարօրունուն, աչրգ տէնիզտէ սեֆէրինէ տէվամ իթմէքտէ իքէն, պիրտէն պիրէ կազ թուլթուշուպ ալէվին հէր թարաֆա, տէրհալ սիրաեէթինէ մէպնի, վարօր իլէ համուլէսինին վէ սիւարիսի իլէ օն իւչ նէֆէր թայիֆէսինին միւհթէրէք օլտուղունու Օտէսսատան եազրեօրլար։

—Ռուսիա իմբէրաթօրու հապրէթլէրինին, էֆքեարը սուլհբէրվէրանէտէ պուլունտուգլարը, վէ Լիվատիաեա ճէլպ օլունան, Աթինա սէֆիրի Մ. Պոզօֆուն, մահէլի մէէմուրիյեէթինէ ավտէթինտէ, իմբէրաթօր հապրէթլէրի թարաֆընտան, Մ. Տէլիեանիեէ վէսէեայի միւսալէմէթքեարանէտէ պուլունաճաղը, մէվսուգէն բիվայէթ օլունուեօր,

—Տիւնքի կիւն, Պէրլին վէ Վիէննա վէ Լօնտրատան վարիտ օլան թէլէկրաֆնամէլէրտէ, Եունանա իւլթիմաթում վիրիլմիշ օլտուղու բէսմէն տախի պիլտիրիլմիշ տիր։

—Բէժի իտարէսիյլէ տիւեունուումումիյեէ իտարէսի պէյնինտէ միւնազաա թահթընտա օլան մէվատտընը թէսվիյեէսի հագգընտա թանզիմ օլունան լաեիհաեը եէնիտէն թէտգբգա մէէմուր օլան գօմիսիօնուն, պու տէֆա իքմալը վազիֆէ իյլէտիկի, վէ պու պապտէքի թանզիմ օլունան մազպաթասընը, եագընտա մէճլիսի միւքելաեա արզ օլունաճաղը իչիտիլմիշ տիր։

—Բազար իրթէսի կիւնիւ, Պէյօղլունտա Տօլապ տէրէսի սաքինլէրինտէն, ալթմըշ եաչընտա վէ չագըը Գրիգոր նամընտա պիր ատէմ, էլմա տաղը ճատտէսինտէ, վագը պիր գահվէխանէտէ օթուրմագտա օլտուղու հալտէ, ֆիւճճէթէն տիւշիպ վէֆաթ իյլէմիշտիր։

—Բազար իրթէսի կիճէսի, սաաթ 5 ըատտէլէրինտէ, Գալաթատա Սանտրգճըլար իչինտէ վագը պիր մագարօնեաճը տիւքքեանընտան, հէր նասըլսա աթէչ զուհուր իտէրէք, վէ օրատաքի տիւքքեանլար աֆչագ վէ սանտրգլա տօլու օլտուղու ճիհէթլէ, տէրհալ էթրաֆա սիրաեէթլէ, 33 պագ տիւքքեան միհթէրէք օլտուղու հալտէ, կիւճ հալ իլէ պասթըրըլմըշ տըր։

Մաէթթէէսսիֆ խապէր ալընտըղընա կէօրէ, հարիգի մէզքիւրտէ, պիր սանտրգճը իլէ տիկէր պիր քիչի տախի աթէչլէր իչինտէ գալըպ եանմըշլար տըր։

—Մալիւմ օլտուղու իւզրէ, Եունան հիւբիւմէթինէ պիր իւլթիմաթում վիրիլմէսի մատտէսի պէյնէլ տիւէլ թէզէքքիւր օլունմագտա իտի,

Նիչէ միւզաքէրաթտան սօնրա, վիրիլէն գարար մուճիպինճէ, ինկիլթերրա տէվլէթի, հիչ պիր տէվլէթի ֆէխիմէ խարիճ գալմամագ իւզրէ, ումում տիւէլի մուազզամա նամընա օլարագ, Եունանա պիր իւլթիմաթում վիրիպ, թէրքի սիլահ մատտէսինի գաթիէն իսթէեճէք տիր։

Վիրիլէն մալիւմաթա կէօրէ, պու իւլթիմաթում ագշամա սապահա Եունան հիւբիւմէթինէ իթա իտիլէճէք տիր։

—Ֆար տիւ Պօսֆօրուն բիվաեէթինէ կէօրէ, Եունանիսթանա իթա օլունաճագ իւլթիմաթում, Ֆրանսա իլէ Ռուսիա թարաֆլարընտան հէնուզ գաթիէն պէեանը մուվաֆֆագաթ օլունմամըշ իսէ տէ, սօն խապէրլէրէ նէզարէն, իւլթիմաթում լաեիհասընտա պաղը թատիլաթ իճրասըյլա մուվաֆֆագաթ հասըլ օլաճագ տըր։

—Մա թէէսսիֆ խապէր ալընտըգընա կէօրէ, Լիվատիաեա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէճէք օլան Սէրվէր բաշա հապրէթլէրի, քէյֆիզլէնիպ, աթքպպա թարաֆընտան պիր գաչ կիւն գօնագլարընտան չըգմամաարը թավ՝իեէ օլունտուղու իւզրէրինէ, միւշարիլէյհին եէրինէ, տախիլիյեէ նազընը սապրգ Էտհէմ բաշա հապրէթլէրի բազար իրթէսի կիւն Լիվատիաեա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ պուլուրմուշլար տըր։

—Տիւնքիւ կիւն, Լիվատիատան վարիտ օլան պիր թէլէկրաֆնամէտէն միւսթէպան օլտուղու իւզրէ, Էտհէմ բաշա հապրէթլէրի, սալը կիւնիւ, ագշամ իսթիւ, Լիվատիաեա միւվասէլէթ իտիպ, տիւնքի կիւն տախի, էօյլէ վագթը, իմբէրաթօր հապրէթլէրի թարաֆընտան բաշալի միւշարիլէյհ հապրէթլէրինին գապուլ օլունմալարը մուգաբրէր պուլունմուշ տուր։

—Էվվէլճէ եապըլըպը իւզրէ, Զատիկին պիրինճի կիւնիւ, Սագբզ աղաճընտա քեային Աստուածածին քիլիսէսինտէ, բիւթպէթլու Ազարեան էֆէնտինին բաթրիգլիք ֆէրմանը գրաաթ օլունուպ, պու միւնասէպէթլէ Բատիշահըմզդ էֆէնտիմիզ հապրէթլէրինին էօմր ու իգպալը Շահանէլէրի իչիւն տուալէը օլունմուշ տուր։

—Կէչէն ճիմաա կիւնիւ, Պէյօղլունտա քեային Ռում քիլիսէսի թապաղընա պիր գալպ մէճիտիեէ չէյրեէկի պըրադըպ, գուսուրունու ալմըշ օլան պիր Եունանլընը զապթաեա թէսլիմ օլունտուղու, վէ մէրգումուն իւզէրինտէ, պիր խալի գալպ ագճէ պուլունտուզու խապէր ալընմըշ տըր։

—Մէճլիսի մախսուսու միւքելա՝ ճիմաա իրթէսի կիւն մաաշլարմատտէսինէ գարար վիրմէք իւզրէ իճթիմա իթմիշ տիր։

Նիչէ միւզաքէրաթը միհիմմէ իճրասընտան սօնրա, վիրիլէն գարարը պա մազպաթա խաքիբաեի Շահանէեէ արզ իլէմիշ տիր։

Վիլաեաթ աչար վարիտաթընը մագթուէն իհալէսինտէն տօլաեը չիմտիտէն կէօսթէրիլէն բաղպէթէ նէզարէն, սէնէվի ագալի պիր պուչուգ միլեօն լիրա ֆազլաեի հասըլաթ վուգուա կէլէճէկի գավիէն մէճզումի օլտուղունա պինաէն, պու ֆազլատան վէ տահա սայիր պաղը վարիտաթտան գարչըլըգ իթթիխազըյլա, իսթիհսալը ինթիզամը մաաշաթ խուսուսունա գարար վիրիլտիկի իչիտիլմիշտիր։

Հէր ճիհէթի մասլահաթընը պիլէթրաֆ իճրա գելընտաը, վէ մաաշաթը իլէրուտէ պիր կէօնա միշքիլաթը թէսվիյեէեէ ուզրամամասը էսպապը տախի թէմամէն տիւշինիլտիկիւ ճիմէյի միսթախպէրաթտէն տիր։

—Մալիյեէ նէզարէթի մուավինի Մուսթաֆա Նայլի էֆէնտինին, միւրաճաաթ իտէն ասհապը մէսալիհէ սուլի մուամէլէ իթմէսինտէն տօլաեը, պա իրատէյի սէնիյեէ աղլ օլունտուղու ըէսմէն իլան օլունմուշ տուր։

—Սիւրաթլէ պարկիր գօչտուրուլմասընընը չէտիտէն մէնն իտիլմէսի, չէհիր էմանէթի թարաֆընտան տէվայիրի պէլէտիյեէեէ իշար գելընմըշ տըր։

—Իսթիխպարաթը վագաամըզդա նազարէն, բազար կիւնիւ ինիգատ իտէն մէճլիսի մախսուսու միւքելատա, Եունան մէսէլէսի թէզէքքիւր օլունմուշ տուր։

Տիւէլի ֆէխիմէնին վագը օլաճագ օլան թէպլիղաթը գաթիյեէեի ա-

միրէսի իւզէրինէ, Եունան տէվլէթի ենէ թէրքի սիլահ իթմէտիկի թագտիրտե, տէվլէթճէ իթթիխազը լազըմ կէլէն թէտապիրի միւէսսիրէնին, մէճլիսի Ա.յիտե միւզաքէրէ պուլրուլտուղու իշիտիլմիշ տիր։

Թ-րէէ

Պուլղարիսթան բրէնսի հազրէթ. լէրինէ շարգը Ռումիլի վալիլիկինին իհալէսինի միւթէղամին ֆէրմանը Ալինին բաղար իրթէսի կիւնիւ Սոֆեատա, բրէնս Ալէքսանտր վէ Շաքիր բաշա հազարաթը, պիւյիւք իւնիֆօրմալարը իլէ հազրը պուլունտուղլարը հալտե դրաաթ օլունմուշ իտուկի մէսմու տուր։

—Լիվատիատա պուլունան Ռուսիա սէֆիրի Մ. Նէլիտօֆ ճէնապլէրինէ, իմբէրաթօր հազրէթլէրի թարաֆընտան էկլ Պան նիշանը իթա օլունտուղու իշիտիլմիշ տիր։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Հէքքեարի վիլաեէթի տախիլինտէ քեային Շէմտինան գազասը գայիմմագամլըղը, Մահմուտի գայիմմագամը Նուրի պէյէ,

Վիլաեէթի մէզքիւրէ տախիլինտէ քեային Մահմուտի գազասը գայիմմագամլըղը, Շէմտինան գայիմմագամը Մահմուտ էֆէնտիեէ,

Դասավօ վիլաեէթի տախիլինտէ քեային Գրանէ գազասը գայիմմագամլըղը, Կուսինա գայիմմագամ վէքեալէթինտէն միւնֆասըլ Սալիհ էֆէնտիեէ,

Վիլաեէթի մէզքիւրէ տախիլինտէ քեային Բէյլան գազասը գայիմմագամլըղը, Նէնի Վարուշ գայիմմագամը Շաքիր էֆէնտիեէ,

Վիլաեէթի մէզքիւրէ տախիլինտէ քեային Նէնի Վարուշ գազասը գայիմմագամլըղը, Թէրկավիշթա գայիմմագամը Ալի աղաեա,

Վիլաեէթի մէզքիւրէ տախիլինտէ քեային Թէրկավիշթա գազասը գայիմմագամլըղը, Բէյլան գայիմմագամը Շէրիֆ էֆէնտիեէ,

Գօնեա վիլաեէթի տախիլինտէ քեային Ագշէհիր գազասը գայիմմագամլըղը, Նէվշէհիր գայիմմագամը սաղլըգ էօմէր Շիւքրի էֆէնտիեէ,

Վիլաեէթի մէզքիւրէ տախիլինտէ քեային Պօզդըր գազասը գայիմմագամլըղը, Ագշէհիր գայիմմագամը Ալի Ռիզա էֆէնտիեէ,

Վիլաեէթի մէզքիւրէ տախիլինտէ քեային Իւրկիւպ գազասը գայիմմագամլըղը, Պօզդըր գայիմմագամը Եուսուֆ էֆէնտիեէ թէվճիհ պույրուրմուշ տուր։

ՊՕՐՏԱ ՆԻՇԱՆԱՄԷՍԻ

Մուամէլաթը թիճարէթիեէ վէ սարրաֆիյեէեէ տայիր ուժուրպօրսալար հադդընտա գալէմէ ալընըպ մէրիյեէթի ահքեամընա պիլ իսթիդան իրատէյի սէնիյեէյի ճէնապը Բատիշահի շէրէֆ միւթէալլիգ պույրուլան նիշանամէնին սուրէթի տիր։

Պիրինճի մատտէ։ Պօրսա թիճարէթ վէ պանքէր, վէ գօմիսիօնճու, վէ մուպայեաճը, վէ քէօշէ սարրաֆլարը, վէ էմթաա տէլլալարը, վէ գարուտան, վէ սիկուրթաճը վէ սէֆինէ սահիպլէրի, վէ սէյրի սէֆային գումրանեալարընընը ահէնթէլէրի իլէ, տօղրուտան տօղրուեա, վէ եա պիլ վասրթա թիճարէթ վէ պանքէրիլիք վէ թահվիլաթը ուժումիյեէ վէ սայիր մուամէլաթը սարրաֆիյեէ իճրասը յլա մէշղուլ պուլունան քեաֆֆէյի քէսանընը թէճէմմիլէրինէ մախսուս պիր մահէլլ տիր։

Իքինճի մատտէ։ Պօրսալար տէվլէթէ այիտ տիր, վէ քեաֆֆէսի թիճարէթ նէզարէթինէ մէրպութ տուր, վէ թիճարէթ օտասը թէշքիլ դելընմէշ շէհիրլէրին միւնասիպ վէ թիճարէթկեահ օլանլարընտա պիրէր պօրսա քիւշատ օլունաճագ տըր։

Իւչինճի մատտէ։ Տէրսաատէթ պօրսասը, տօղրուտան տօղրուեա, թիճարէթ նէզարէթինտէն թայինի օլունան գօմիսէրին թահսիբ իտարէ վէ նէզարէթինտէ պուլունաճաղը կիպի, վիլաեէթ պօրսալարը տախի, վագը օլտուգլարը մահէլլ վալիլէրի վէ եա միւթէսարրըֆլարը թարաֆընտան ինթիխապ, վէ թիճարէթ նէզարէթինտէն թաատիգ օլունաճագ գօմիսէրին նէզարէթի ալթընտա պուլունաճագ տըր։

Տէօրտունճու մատտէ։ Պօրսատա պէր վէճհի բէշին, վէ եա վատէ իլէ ճէրբէեան իտէճէք մուամէլաթ, էվվէլա, հէր կիւնա զէխայիր վէ էմթաանընը պէյ ու շիրասը, սանիեէն, հէր նէվի էշեա վէ մէսքիւքեաթը մատէնիյեէնին պէյ ու շիրասը, սայիսէն, սէֆայէն սիկուրթասը, բապէն, նավլունը սէֆայէն, խամիսէն, պէրրէն վէ պահրէն, նագլի էշեա վէ էմթաա, սատիսէն, բօլիչա վէ սիբարրը թահվիլաթը տէվրի, սապիէն տէվլէթի Ալիյեէնին թահվիլաթը ուժումիյեէսիյլէ, տէվայիրի տէվլէթտէն նէշը ու իսրաճ օլունուպ, պէյ ու շիրասը ճայիզ օլան հէր կէօնա սէրկիլէր, վէ անոնիմ գումբանեալարընընը, պօրսաեա գայտ վէ իտխալ օլունան հիսսէ սէնէտաթընընը, վէ հիւքիւմէթի Սէնիյեէնին իզն ու ռուխսաթը թահսիլ օլունտուգտան սոնրա, պօրսաեա գայտ վէ իտխալ իտիլէն հէր նէվի էսհամը ուժումիյեէնին պէյ վէ տէվրի խուսուսլարընտան իպարէթ տիր։

Պէշինճի մատտէ։ Պօրսա թաթիլ կիւնլէրինտէն մատտա, պէհէր կիւն, մուայեէն օլան սաաթլարտա քիւշատ օլունաճագ տըր. պօրսաեա մախսուս օլան էգնիյեէնին պիր շիւպէսի, էմվալ վէ էշեայի թիւճճարիյեէ վէ սանայիյեէեէ, վէ տիկէր շիւպէսի տախի, էսհամը ուժումիյեէ իլէ, տէօրտունճիւ մատտէտէ պէեան օլունտուղու իւզրէ, պօրսաճա գապիլի պէյ ու շիրա օլան սայիր սէնէտաթ վէ հիսսէլէրին մուամէլաթընա թախսիս օլունաճագ տըր։

Սէքիզինճի մատտէ։ Տէօրտունճիւ մատտէտէ մուհարրէր մուամէլաթ ճինսինտէն օլմագ իւզրէ, թիճարէթ, վէ սարրաֆլըգ, վէ էսհամը ուժումիյեէ մուամէլաթընը թէքլիֆ, վէ եա իճրա իթմէք իւզրէ, պօրսատան զայրի մահէլլտէ թէճէմմիւ իթմէք մէմնու օլուպ, պու միսիլլու թէճէմմիւլէրի թէճվիզ, վէ եա միւսատէ իտէրէք, սէպէպ օլանլարտան, տէֆայի էվվէլիտէ, երկիրմի Օսմանը ալթունու, վէ թէքէրրիւրինտէ, իշպու ճէզաեի նագտի թաղեիֆ օլունաճագ տըր։

Տօգուղուճու մատտէ։ Թիճարէթ վէ սայիրէեէ տայիր մուամէլաթ իճրա իթմէք նիյեէթիլէ, խալգըն պօրսա ճիվարընտա, վէ եա մահէլլի սայիրէտէ, սօգագլարտա թօբլանմաաք գաթիէն մէմնու տուր։

(Տէվ-ի)

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ ԱՐՄԱՍԸ

—

ԴԱՐԱՐՆԱՄԷ

—o—

ՀՈՒԶՈՒՐԻ ԱԼԻԻ ՀԱԶՐԷԹԻ ՖԷԹՎԱԲԷՆԱՀԻԵԷ Ն. 54

(5714 Ն.-ԻԷ-ԴԶՈՒՆ ՊՈՒԷԼԷ)

տինին տավայի մէսրուտէսինին ատէմի մէշրուիյեէթինէ մէպնի, նէհճի շէրի իւզրէ թասհիհ իթմիրիլմէք, վէ պուտէհու թէտգրդ իտիլմէք լազըմ կէլէճէկի պէտիհի պուլունտուղու հալտե, պու ճիհէթլէրինընդարը իթինաեա ալընմամասը, հիւքմիւ վագանընը, շէրի շէրիֆէ մուղայիրէթինի իսթիլզամ իյլէտիկի, վէ վէքիլ Կարապետ էֆէնտինին միւզա վէ մազպութ իֆատէսինէ մուղայիր, իլամ տերճ իտիլէն տէֆի մուֆասսալ, քէնտի աղզընտան չըդսա, իմզասը յլա միւզա օլմասը լազըմ կէլէճէկի, վէ վէքիլ Կարապետ էֆէնտինին աղզընտան չըդտըղը ֆարզ օլունսա, վէքեալէթինին պունա շիւմուլի օլմաեաճաղը, վէ միւվէքքիլի Եսայի էֆէնտինին եէտի, եէտի խուսուսէթ օլմաեըպ, եէտի էմանէթ վէ եէտի դասպ օլմագ լազըմ կէլէճէկի, վէ Կարապետ էֆէնտինին իդդբարը ֆարզ օլունսա պիլէ, Կարապետ էֆէնտինին իֆատէսի, «իշպու արսանընը, միւթէվէֆա Օհաննէս էֆէնտի, քէնտի մալիյէ իշթիրա վէ թէմէլլիւք իյլէտիկի–» իֆատէսիյլէ պէրապէր սէվգ օլունմուշ, վէ միւթէվէֆայի Օհաննէս էֆէնտի հադդընտա զայրի սարի պիր իգրարը գասիք պուլունմուշ օլմալը, Ղարղուր էֆէնտինին իտտաա իյլէտիկի պէյ էվվէլին սիւպութի մէշրուիյեէթինէ, վէ Օհաննէս էֆէնտինին միլքի օլտուղու, վէ Կարապետ էֆէնտի թարաֆընտան, սարահաթէն իֆատէ օլունտուղու իլամատ մէսթուր արսանընը, Ղարղուր էֆէնտինին միլքի իտուկինի, վէ քէնտիսինէ թէսլիմէ հիւքմ օլունմասընը չէրան միւսթէլզիմ օլմաեաճաղը, վէ լա սիեէմմա, Ղարղուր էֆէնտինին, արսա հադդընտա իտտաա իյլէտիկի հադդ թէսարրուֆու, Գուտսը Շէրիֆտէ, հիւքիւմէթճէ իճրա օլունան թահգըգաթ իւզէրինէ, մասնու վէ սախթէ օլտուղու թէպէյեիւն իտէրէք, հիւքմիւ գասը իլէ դայտը թէրդինի իտիլէն Ֆուատ էֆէնտինին հէօճճէթինէ միսթէնէտ օլտուղու կիպի, տէրունինտէ միւնտէրիճ ադտըն, խիլաֆը վագը օլտուղու, ուժում սանաճագ էհալիսինճէ միւթէվաթը օլտուղու, վէ հաթթա, միւտտահ Ղարղուր էֆէնտինին իդդբարը յլա տախի, միւսպէթ պուլունտուղու իֆատէ վէ իթիրազաթը սայիրէ տերմիեան, վէ իլամը մէզքիւրունընդը իսթիտա օլունմուշ տուր։

Մուգատտէմա, մէճլիսճէ իճրա իտիլէն միւզաքէրաթ իւզէրինէ, միւմիլէյհ Ղարղուր էֆէնտինին, արսայի մէզքիւրէեի, ալթը պին ղուրուշա իշթիրա իյլէտիկինի հավի ֆիյ 10 րէճճէպ 1275 թարիխի հէօճճէթի շէրիյեէ իլէ, Պաթրիկի սապզդ Օհաննէսին իշթիրա իյլէտիկինի հավի, ֆիյ 5 ճէմազի իւլ էվվէլ 1276 թարիխի հէօճճէթի շէրիյեէնին մուղայեէտ օլտուգլարը սիճիլլի մահքէմէյի շէրիյեէնին անտէն, վէ Պաթրիկի սապզդը միւմիլէյհին, արսայի մէզքիւրէեի վագֆ իյլէտիկի պէեան օլունմաղլա, վագֆիյեէսի էլտե մէվճուտ իսէ, սուրէթի մուսատտագասընը, վէ վագֆիյեէ, սիճիլլտե մէվճուտ իսէ, անը տախի մուգայեէտ օլտուղու սիճիլլին, ամնէն իրսալ, վէ արսայի մէզքիւրէեի, միւմիլէյհ Ղարղուր էֆէնտի իլէ, Պաթրիկի սապզդը միւմիլէյհէ պէյ իտէնը պայիլէր պիր վէ եա պաշգամը, վէ գաշ քիմէնէ տիր, վէ անլէր նէ իլէ թէմէլլիւք իթմիշլէր տիր, վէ թէմէլլիւքլէրինէ տայիր եէտլէրինտե էվրագ վա՞ըմը տըր, վէ արսայի մէզքիւրէնին սահիհէն միւթէսարրըֆը քիմլէ՞ր տիր, վէ Պաթրիկի սապզդը միւմիլէյհին վարիսի մէշրուու վա՞ըմը տըր, վար իսէ քիմլէ՞ր տիր, պուրալարընը պիլ էթրաֆ թահգըգ, վէ պա մազպութ իշար, վէ Պաթրիգը սապզդը միւմիլէյհէ Ղարղուր էֆէնտիեէ, արսայի մէզքիւրէեի պէյ իտէնլէրին թէմէլլիւքլէրինէ տայիր, եէտլէրինտե հէր նէ էվրագ վար իսէ, անլէրինտե ամնէն իսպալը խուսուսլարընը, Գուտսը Շէրիֆ միւթէսարրըֆլարընա, պա թահրիրաթը ալիյեէ էմր ու իշար պույրուլմասը, օլ վագրթ, պա միւղէք քէրե արզ ու պէեան օլունմուշ իտի։ Մուճիպլինճէ, միւթէսարրըֆիյեէթի մէզքիւրէեէ թէսթիր պույրուլան թահրիրաթը ալիյեէեի Մէշէյիսէթբէնահիլէրինէ ճէվապէն վարիտ օլան մազպութա միւնտէրիճաթը, էրմէնի Պաթրիգլիկի գայմագամլըղընտան ալընան թէգքէրէտե, Պաթրիկի սապզդը միւմիլէյհ Օհաննէս էֆէնտինին, միւզայիտէտէն իշթիրա իթմիշ օլտուղու մէզքիւր արսաեը, էմսալի միսիլլու, հալի հաեաթընտա, Մար Եագուպ մանասթըրընընը ըհհապին վէ ֆուգարասընա թէրք վէ վագֆ իթմիշ, վէ օլ թարիխտէն պէրու, էրմէնի Պաթրիգլիկի թարաֆընտան, մանասթըրընը տիկէր էմլաքի կիպի, հապէլ թէվլիյեէ զապթ ու թէսարրուֆ օլունմուշ, վէ վարիտաթը տախի ըհհապին վէ ֆուգարասընընը իհթիեաճաթ վէ լէվազիմաթընա թախսիս վէ սարֆ օլունակէլմիշ օլտուղու միսիլլու, մանասթըրլարընընը Պաթրիգ վէ բուհպանլարը վէֆաթ իլլէտիքլէրինտե, քեաֆֆէյի էմվալ ու էշեայի մէթրուքէլէրինէ, ուսուլի ըհհապին վէ թէամիլի զատիմ իւզրէ, մանասթըրա գալմասը, մանասթըրլարընընը, պա ֆէրամինի ալիյեէ նայիլ օլտուղու իմթիեազաթ իգթիդասընտան պուլունմուշ օլմասընտան նաշի, միւթէվէֆայի միւմիլէյհ, արսայի մէզքիւրէնին մանասթըրա թէրք վէ վագրի իթտիկինի միւպէյեին վագֆիյեէ իսթիհսալ իթմէմիշ, վէ վարիսի պուլունտուղունա տայիր մալիմաթլարը տախի պուլունմամըշ օլտուղու պէեան դելընտրը, վէ Պաթրիկի սապզդը միւմիլէյհին իշթիրասընը հաքի, զահրի, Գուտսը Շէրիֆ միւլզա մէճլիսի քէպիրինին, օլ վագրթ քի հէյեէթինին, ախթամը զաթիեէլէրիլէ մէմհուր մազպութա իլէ, մուսատտագան իպրազ գելընան ֆիյ 5 ճէմազի իւլ էվվէլ 1276 թարիխի հէօճճէթի շէրիյեէ միւթալաա իլէ, սիճիլլաթը մահֆուզտեէ լէտէլ միւրաճաա, արսայի մէզքիւրէեի, Պաթրիկի սապզդը միւմիլէյհէ պէյ իտէնլէր, նէֆսի Գուտսը Շէրիֆ գասազասընա եարըմ սաաթ մէսաֆէտե վագը Լէֆթա գարիյեէսի էհալիսինտէն Սալիհի սուպուհա, վէ Ալի շէհատե, վէ Մուսթաֆա շէհատե իլէ Շէյխ Ուլեան վէ պիրատէր զատէսի Ալի վէ Ապտուլլահ էլաթիգ, վէ Խալիլ իպրահիմ, վէ խալիլ Ապութաե վէ պիրատէրլէրի Աթիյեէ վէ Բըտվան Նամ տօգուզ չախս օլտուղու անլաշըլմասը իւզէրինէ, պունլարտան պէր հաեաթ օլանլար պիղդաթ, վէ վէֆաթ իտէնլէրին վարիսի շէրիլէրի պիլ ճէլգ, եէկեան եէկեան լէտէլ սիւալ, պիղդաթ պայիլէրտէն պէր հաեաթ օլուպ, հէր իքի հէօճճէթտե իսմի մուհարրէր Ապտուլլահ էլաթիգ, արսայի մէզքիւրէտե օլան հիսսէսի շիրրէն, վէ բէտէր վէ էճատաբընտան իրսէն քէնտիինէ ինթիգալ իտիպ, օն պիր պին քիւսուր զուրուշ սէմէն իլէ, էրմէնի մանասթըրընա պէյ իթմիշ օլտուղունու իֆատէ վէ պէեան, վէ Ալի տախի, հիսսէսինի, վէքիլի շէրիսի Շէյխ Ուլեան մարէֆէթիլէ, մանասթըրը մէզքիւրէ սաթտըղընը, վէ Ալի Ահմէտ տախի քեզալիք, օլ թարիխտէ սաղիր օլտուգլարընտան, հիսսէլէրի, վասէի շէրիլէրի լիազ պիրատէրլէրի խալիլ ապութաէ թարաֆընտան, էրմէնի մանասթըրընա պէյ օլունմուշ իտուկինի զիքր ու իթեան իլէ, պունլարտան հէր պիրի, արսայի մէզքիւրէեի, ճէպրայիլ Ղարղուր էֆէնտինին սուրէթի իշթիրասընը ինքեար, վէ արսայի մէզքիւրէտե օլան հիսսէյի մալիմէլէրի շիրրէն, վէ բէտէր վէ ճէատալէրինտէն իրսէն քէնտիլէրինէ ինթիգալ իտէրէք, պունա տայիր եէտլէրինտե սէնէտաթ վէ էվրագ պուլունմատընը, վէ մէզքուրէ Ալիշէ տախի, օլ վագրթ սաղիրէ օլուպ, պու պապտէ մալիմաթը օլմատընընը թիգքեար իլլէտիքլէրի, վէ զիքր օլունան պայիլէրտէն վէֆաթ իտէն Մուսթաֆա Շէհատե, վէ Շէյխ Ուլեան, վէ Սալիհ Սուպուհա, վէ Ալի Շէհատե, վէ Խալիլ Իպրահիմ, վէ պիրատէրլէրի Մէհէմմէտ, վէ Հասան, վէ Խալիլ Ապութաէ, վէ պիրատէրլէրի Աթիյեէ, վէ Մուսթաֆա, վէ Թաէ, վէ Բըտվանընը, վարիսի մէշրուլարը պուլունան քէսան տախի, արսայի մէզքիւրէտե օլան հիսսէլէրինի, էրմէնի մանասթըրընա պէյ իթմիքլէրինի, վէ ճէպրայիլ Ղարղուր էֆէնտիեէ սաթմատրգլարընը, հալի հաեաթլարընտա, միւվէրրիսլէրինտէն իշթիթիքլէրինի, վէ եէտլէրինտե էվրագը թէմէլլիւքլիեէ զայրի մէվճուտ իտուկինի սէօղլէտիքլէրի, վէ արսայի մէզքիւրէնին ասըլ մալիքլէրի վէ սահիհէն միւթէսարրըֆլարը պայիունը մէրգուժուն օն սէքիզ նէֆէր օլտուգլարը, թահգըգաթը վագրատան, վէ ասհապը մալիմաթըն իֆատէլէրինտէն անլաշըլըզընտան պահս իլէ, հինի պէյտէն շիմտիեէ գատար, էրմէնի մանասթըրընընը զիյրի թասարրուֆունտա պուլունտուղու, վէ սալիֆ իւզրիքը իքի գելթա հէօճճէթին մուգայեէտա օլտուղու իքի սիճիլլին պիր թօրպաեա մէվզուան իրսալ գելընընը իշարաթընը միւհթէվի տիր։

Պունուն իւզէրինէ, թէքրար թէտգրգաթը լազըմէ իճրա օլունտուղու սբրատա, լայիհայի մէզքիւրէտէ, Պաթրիկի միւմիլէյհին, իլամը մէզքիւրտե, խուսուսէթէ վէքիլի օլտուղու կէօսթէրիլէն կարապետ էֆէնտիեի, սուրէթի տավաեը էօյրէնիպ թէպլիղ իթմէք։

վէ թահրիրէն, ալաճաղը ճէվապը զապթ իլիտիրմէք, վէ անտէն խարիճ սէօզ սէօյլէմէմէք չարթըյլա թէվքիլ իթմիշ, վէ իլամտա մուհարբէր սուրէթի վէքեալէթ, խիլաֆը նէֆս իլ էմր իտուկի տէրմիեան օլտուղունտան, վէ չաեանը թէտ-դբգ օյան չու իթիրաղըն թէտագբգը իչին, էվվէլ էմիրտէ, Պաթրիկի միւ-մահլէյհին, թէսճիլի վէքեալէթ ճէ-ըիտէսի, սատարէթի միշարիլէյհա վագաեիի շէրիյեէ քիթապէթին-տէն, չէնտ տէֆա թալեպ օլուն-մուշ իսէտ, ճէրիտէյի մէղքիւ-ըէ, մէճլիսէ կէօնտէրիլմէտիկինտէն, ճէրիտէյի մէղքիւրէ, նէրէտե իսէ պուլտուրուլուպ, մէճլիսէ իթտաը լիզումունուն, մագամը ճէլիլի Մէ-շէյխէթթէնահիլէրինտէն, լաղմ կէլէնլէրէ իրատե պուլրուլմասը լիզումունա տայիր թագտիմ օլունան միզեքքէրե, Սատարէթի միշարի-լէյհաեա լէտէլ հավալէ, Սատա-ըէթի միշարիլէյհատէն, պու քէր-ըէ եաղըլան ճէվապտե, Պաթրիկի միւմահլէյհին, միւմահլէյհ Կա-ըապետ էֆէնտիեի, խուսուսմէթ, վէ ըէտտի ճէվապէ, վէ ախէրի տա-խի թէվքիլէ մէէզունէն վէքիլ նասպ իյլէտիկի, Տէրսաատէթ էրմէնի Պաթ-ըիգխանէսինտէ, մէէզունէն միւսէլ քեաթիպ Մէհէմմէտ էֆէնտի մաա-ըիֆէթիյլէ թէսճիլ օլունտուղու, վէ օլ վագթին թէսճիլի վէքեա-լէթ ճէրիտէյլերի թահարրի օլուն-տուգտա, թէսճիլի վէքեալէթէ մախսուս իլքի ճէրիտէտէն պիրի, հէր նասըլսա, պիթիւն պիթիւն զայ, վէ Պաթրիկի միւմահլէյհին վէքեալէթի, պէր վէճհի մէշրու օլ-տուղու, պիլճիւմլէ քէթէպէ տահ-լէրիյլէ քեաթիպի միւմահլէյհ Մէ-հէմմէտ էֆէնտինին իֆատէյի շի-ֆահիյեէլէրինտէն, վէ ճէրիտէյի մէղքիւրէնին, սէյլէֆլէրի զէմանքնա-տա զայ օլտուղու, թահգրգաթը մախսուսէտէն անլաշըլտըղը իֆատե վէ պէեանքնը հավի տիր։

Պաթրիկի էսպագը միւմահլէյհ Օհաննէս էֆէնտինին, արսայի մէղ-քիւրէեի իշթիրա իյլէտիկինի միւ-պէյեին հէօճճէթի մէղքիւրէ ֆիլ 5 ճէվազի իլ էվվել, 1276 թարի-խիյլէ միւվերիեխէ օլուպ, խիլա-սայի մաէլի, զիքրի աթի արսանըն ալթմըշ պինտէն զիեատե տէկէրի օլտուղու հալտէ, ալթը պինէ միւ-պայեա իյլէտիկինի զիւիւմ իտէն ճէպրայիլ Ղարղուրուն, պիր թագ-ըիպ էլինէ կէչիրտիկի հէօճճէթին, վէ Գապ իլ Ամուտ խարիճինտէ քեային էվլատը ասաֆրն միւթէ-սարրըֆ օլտուգլարը մահէլլերին հիսսէլերինի վաճիպ իլ իթթիպա, իրատէյի սէնիյեէ ահ.քեամընա վէ նիզամ մուխալիֆ սուրէթտե իշթի-ըա իթմէսի քէյֆիյեէթինին պութ-լանքնա, վէ չինքի, մէղքիւր ար-սալար ասհապը, պու հէօճճէթին սուտուրինի իշիտինճէ, ճէպրայիլէ վէ անքն զայրիեէ պէյլերինի ին-քեար իթթիքլերինէ մէպնի, մէղ-քիւր արսաեա տայիր օլան հէօճ-ճէթին իխրաճը հագգընտա, հիյլէ վէ տէսիսէեէ միւճասէրէթ իտէն ճէպրայիլ Ղարղուրուն, մէղքիւր արսաեը սաթքն ալմատըղը, վէ ան-տէ հագգը օլմատըղը, վէ պու ար-սա, էլան մէղքիւր սահիպլերինին թահթը թէսարրուֆունտա պու-լունտուղու ճէվապքնը, մէճլիստէ վիրտիկինտէն, պու պապտէքի նի-զամը մուհաֆազաթէն, վէ մուխա-լիֆէթի մին քիլ իլ վիճուհ զայրի ճայիզ օլան իրատէյի Սէնիյեէեէ իթթիպաէն, հէօճճէթի մէղքիւրէ հիւքմիւնիւն իպթալիյլէ, մամուլ-պիհ օլմամասը հագգընտա, Գուտսը Շէրիֆ մէճլիսինտէն սուտուր իտէն մաղպաթա մուճիպինճէ, Լէֆթա էհալիսինտէն Սալիհ Սուպուհա, վէ Նէֆսինտէն էսալէթէն, վէ գարբն-տաշը Մուսթաֆա Թարաֆբնտան վէքեալէթէն Ալի Շէհատէ, վէ եի-նէ նէֆսինտէն էսալէթէն, վէ գա-ըբնտաշը օղլու Ալի Թարաֆբնտան վէքեալէթէն, Շէյխ Ուլեան վէ Ապ-տուլլահ էլ Աթիդ, վէ նէֆսինտէն էսալէթէն, վէ սինի բիւշտէ վասըլ օլմաեան Մէհէմմէտ, վէ Հասան, վէ Ահմէտ, վէ Մահմուտ, վէ Մէհէմ-մէտ, վէ Մուսթաֆա, վէ Թաէ, վէ Այիշէնին վասիլերի օլմաղլա վէսա-եէթէն, վէ Աթիյեէ, վէ Բրսվան Թարաֆլարբնտան վէքեալէթէն, Խալիլ Ապութաէտէն հէր պիրի, մէճլիսի շէրիտէ, Պաթրիգ Օհաննէ-սին վէքիլի շէրիսի էօմէր էֆէնտի հուզուրունտա, հուտուտ վէ մէվ-զրի միւպէյեին արսա, քէնտիլերի իյէ ռազզարը մէրգումուն, վէ միւ-վէքքիլլերի մէրգումունուն իրսէն վէ շիրրէն միլքլերի օլմաղլա, քէնտի-լերիյլէ միւվէքքիլլերի մէրգումուն, վէ սաղղարը մէրգումունուն հիսսէ-լերինի, սաղղարը մէրգումունուն հիսսէլերի հագգընտա մէսուղը շէ-ըիյեէ պինտէն պիլ միւզայիտէ, միւ-վէքքիլի Պաթրիկի միւմահլէյհ Օ-հաննէսին մայինտէն, վէ վէքիլի մէրգում էօմէր էֆէնտի եէտինտէն գապզ իյլէտիքլերի եէթմիշպէշ պին զուրուշ սէմէն մուգապէլէսինտէ, միւվէքքիլի Պաթրիկի միւմահլէյհ Օհաննէս պաշէն վէ սահիհէն պիլ էսալէ, վէ պիլ վէքեալէ, վէ պիլ վէսայէ պէյ, վէ քէնտի Թարաֆ-լարբնտան էսալէթէն, վէ միւվէք-քիլլերի Թարաֆլարբնտան վէքեա-լէթէն, զապն ու ֆահիշտէն, միւ-վէքքիլի Պաթրիկի միւմահլէյհին զիմմէթինի պիլվէքեալէ վէ պիլէ-սալէ, իպրա իյլէտիքլերինի պէեա-նէ տայիր պուլունմուշ տուր։

Միւտտաթի միւմահլէյհ ճէպ-ըայիլ Ղարղուր էֆէնտինին, արսա-յի մէղքիւրէեի իշթիրասքնը հավի օլան միւպայեա հէօճճէթի սուրէ-թի մուսատտագասը, թէպպայի տէվլէթի Ալիյեէտէն ճէպրայիլ Ղար-ղուր էֆէնտի, զիրտէ մուհարրէր Թարիխտէն ագտէմ, Գուտսը Շէ-ըիֆ խարիճինտէ վագը հուտուտու միւպէյեին օլան, վէ բէտէրլերին-տէն քէնտիլերինէ, միթեսավիյէն ինթիգալ իտիպ, պիլա մուարրզ վէ լա մինաղի վազը եէտլերի սապիթ օլան միլք արազիեի, քեաֆիֆէյի հուզուգ վէ թէվապիի, վէ տիվար վէ միւշթէմիլաթը սայիրէսիյլէ պէ-ըապէր, Լէֆթա գարիյէսի էհա-լիսինտէն շէյխ Ուլեան, վէ Ապ-տուլլահ էլաթիդ, վէ Խալիլ պինի Իպրահիմ, վէ Ալի պինի Շէհատէ, վէ Սալիհ պինի սուպուհա, վէ Մուս-թաֆա պինի Շէհատէ, վէ Խալիլ ապութաէ վէ գարնտաշլարը Բրսվան վէ Աթիյեէ եէտլերինտէն, սբրֆ քէնտի բարասըյլա նէֆսի իշին իշ-թիրա իթտիկի, վէ քէյֆիյեէթի շիրա, գաիտէյի շէրիյեէ վէ միթէ-պէրե իլէ, վէ զապնը ֆասիտ օլ-մագսըզը, իճապ վէ գապուլ, վէ շուրութ, վէ լիզում իւղերինէ, սուրէթի գաթիյեէտե վուգու պուլ-տուղու, վէ էշխասը մէրգումէ, ա-ըաղիի մէղքիւրէնին պէտէլի օլան ալթը պին զուրուշ սաղ ագճէ իլէ, մէճհուլ իլ մըգտար ալթուն վէ կիւմիշ մէվլու պիր սուրրէեի (թոր-պա), պու պապտե ինիգատ իտէն մէճլիս հուզուրունա, միւշթէրիի միւմահլէյհ Ղարղուր էֆէնտիտէն սախզ ու գապզ իյլէտիքտէն սոնրա, իսթիհլաքի շէրի իլէ, պէյնլերինտե իսթիհլաք իյլէմիշ օլտուգլարը հալ-տե, օլ վագթի պէյնլերինտե հէօճ-ճէթ թանզիմ օլունմատըղը, վէ մէճլիսին ագտը կիւնիւ, մէղքիւր միլք արազինին ճիւմլէսինի, մեր-գում շէյխ Ուլեան, վէ Ապտուլ-լահ էլաթիդ, վէ Խալիլ պինի Իպ-ըահիմ, վէ Ալի պինի Շէհատէ, վէ Սալիհ պինի սուպուհա, վէ Մուս-թաֆա պինի շէհատէ, վէ Խալիլ Ապութաէ իլէ գարբնտաշլարը Բրս-վան վէ Աթիյեէտէն հէր պիրլերի, միւմահլէյհ ճէպրայիլ Ղարղուրա

(Տէվ-դ)

. . . Խմբագիր,

Անցեալ շաբաթ աւուր Մանզու-մէի մէջ ապրիլ 1 թուականաւ և «Օր. Մարեամ Գէրէստէճեան» ըս-տորագրութեամբ հրատարակուած անպատշաճ և գայթակղեցուցիչ նա-մակին նկատմամբ, երեքշաբթի ա-ւուր Մանզումէի մէջ Փանոսեան Է-ֆէնտի բաւական բացատրութիւն. ներ տուած և կանոնաւոր յետս կո-չում մ'ըրած էր, սակայն նոյն բա-ցատրութեանց մէջ այնպէս իմն ցուցուած էր թէ, եղած խարդա-խութեան կամ լաւ եւս է ըսել վա-տութեան եթէ ոչ հեղինակը դէթ մեղսակիցն եղած լինիմ։

Այս կէտը թէ ներկայիս և թէ ապագայիս մէջ իմ պատոյս և շա-հուս միանգամայն վնասակար նկա-տելով, պարտ համարեցի ներկայիս մի քանի խօսք հրապարակել, թէ՛ արհեստակցաց և թէ՛ արդոյ ժո-ղովրդեան գայթակղեալ միտքերը բուժելու համար։

Իրաւ է թէ՝ Փանոսեան էֆէնտի այն նամակին առաջին փորձերը կար-դացած ատեն, անուանց վրայ ջնջ-ման նշաններ դծած էր, սակայն, (ինչպէս կը պատահի շատ անգամ) առաջին փորձի ատեն, աչքէ սպը-ղած է՝ միայն «եակ Դիմաքսեան» բառերն մնացած է իր տեղը. իսկ երկրորդ փորձի ատեն, ի բաց-կայութեան Փանոսեան էֆէնտիի, գրագիրն, անկարողութեան պատ-ճառաւ՝ վերոյիշեալ բառերու առ-ջև, նշանակած է մի այնպիսի «նիշ», որ բոլորովին անհասկանալի է տը-պագրական արհեստին մէջ։

Այսչափ է միայն իմ կողմէ եղած թերութիւնն, այսինքն թէ՝ առա-ջին փորձի ատեն դծուած և այժմ խնդրոյ առարկայ եղած բառերն առանց ջնջելու, թողած եմ անու-շադրութեամբ։

Իսկ գալով տն խարդաւանու-թեան, որոյ մասնակից կամ գոր-ծակից ըլլալս կասկածուելով, գոր-ծէս դադարեցուցուած, որով եւ այսպիսի նուիրական օրերու մէջ անգործ մնալու դատապարտուած եմ, կը պատասխանեմ. ո՛վ ոք իցէ այն նամակին հեղինակը, և ո՛վ ոյք իցեն ուղղակի կամ անուղղակի պատճառ նոյն գրութեան՝ Ման-զումէի խմբագրատունը բերուե-լուն, աշխարհիս ամենէն վատ, ցա-ծոգի, սինլքոր, զրպարտիչ և խար-դախ անձինքներն են եղեր, որ ոչ միայն բարձրաստիճան եկեղեցա-կանի մը պատիւը յանիրաւի արա-տաւորած, և կարևոր լրագրի մը նիւթական և բարոյական վնասներ պատճառած, այլ մի քանի ընտան-եաց տէր խեղճ գործաւորաց, նոյն-պէս նաև իմ հացս արեամբ շաղա-խած եղան, որոյ արդար դատաս-տանն ու վարձքը Աստուծոյ միայն թողած եմ։

Նախորդ գրաշարապետ
Մանզումէի Էֆքեար լրագրոյ
Կոստանդ Պէրէան

1886 ապրիլ 10
Բերա

(Մէճմուայէ Ակդոզ) (Հայրենիք)

Ե.

ՀԱՅՈՑ ՄԻԱՑ. ԸՆԿԵՐ. ՎԱՐԺԱՐՆԵՐ. ԸՆԴՀ. ՏԵՍՈՒՉ Գ. ՍԱՐԳԵԱՆԻ ՎԱՐՄՈՒՆՔՆ ԸՆԴԴԵՄ ՓՈԽ-ՏԵՍՈՒՉ ՄԻՐԱԽՈՐԵԱՆԻ ՊԱՇՏՕՆԱՎԱ-ՐՈՒԹԵԱՆ

Ինչպէս մեր նախորդ յօդուածոց մէջ ուշիմ ընթերցողաց անվիճելի օրինակներով ցոյց տուինք այն դը-ժուարութիւնքն և խարդախ վար-մունքն, զորս յիշեալ բարենպա-տակ Ընկերութեան վարժարանաց Ընդհ. Տեսուչ Պ. Սարգեան ուղղա-կի և անուղղակի ի գործ կը դնէր մեր գործառնութեանց ուղին փա-կելոյ անբարենպատակ դիտաւո-րութեամբ, և այս մասին անշուշտ առ Տնօրէն ժողովն իւր ուղղին համաձայն գրած է։

Փոխ-Տեսչի բուն նպատակն եւ պարտականութիւնն միայն Ընկե-կերութեան կրթական ծրագրի գոր-ծադրութեան վրայ հսկել չէր, այլ նաև արդէն տեղի գտած զեղծ-մանց պատճառներն վերցնել, Տը-նօրէն ժողովոյ վստահանաց հա-մաձայն գայթակղեալ միտքերն ուղղել, և վերջապէս լսել երկրի Հայ ժողովրդեան այն արդարացի գանգատներն, որք կը լինին այս կամ այն պաշտօնէի անպատշաճ ընթացից նկատմամբ, և ունին Ընկերութեան սուրբ նպատակի իրա-գործմանն հակառնեայ բնութիւն. բայց Ընդհ. Տեսուչ, որ իւր «ղղ-ռիւն և հակ-ռիւն» անսրբագրելի նկատած է միշտ և կը նկատէ, խիստ շատ պարագայից մէջ, նոյն իսկ հակառակ Տնօրէն ժողովոյ կամաց և հրահանգաց, կը ջանար այլ և այլ միջոցներով ուրիշներու վերագ-րել զայնս (զեղծումներ), և երբեմն կեղծ ստորագրութեան տակ լրագ-րաց մէջ յօդուածներ գրել տալ, ապագայի պատասխանատուութե-նէն ազատ մնալոյ համար, փոխա-նակ իմաստուն հեռատեսութեամբ դարման տանելոյ։ Այսպէս ահա մենք այս ամէն իրողութիւնք ան-ձամբ տեսնելով և շօշափելով որո-շեցինք պատրաստեալ տեղեկագիր-ներուն հետ տալ նաև բողոքախա-ռն հրաժարական մը, և սպասել Պատ. Տնօրէն ժողովոյ անաչառու-թեան։

* *

Նախ և առաջ խրկեցի Ընդհ. Վի-ճակագոյց, որոյ բովանդակութիւնն էին.—Բոլոր վարժարանաց ուսում-նական վիճակն ամենայն մանրա-մասնութեամբ. ուսանողաց կար-գերն, թիւերնին, տարիքնին, ուս-մանց առարկայներու տեսակներն, դասագրեանքն, որոց մէջ մինչեւ ո՛ւր հասած լինելնին, իւրաքան-չիւր կարգի դասատուաց անուան-քն, կնքած պայմանագիրներն, նո-ցա ամսական դասախօսութեանց ժամերու թիւերն, ամսականաց քա-նակութիւնքն, դասատուաց զար-գացման աստիճաններն, ուր աշա-կերտած լինելնին, իբրև ուսուցիչ օգտակար ըլլալնին և կամ չ'ըլլալ-նին, ի մի բան, նոցա բարուց եւ վարուց հակիրճ նկարագիրն և ի՛նչ կրօնքի ծառայելնին (1)։

(2) Ըստ որում Պ. Սարգեան, հակա-ռակ տեղական ժողովրդեան կենաց եւ հանգամանաց, ինչպէս նաեւ արդէն տե-ղի գտած ընդհ. դժգոհութեանց և տը-խուր տարաձայնութեանց, ընկերութեան վարժարաններու մէջ կը գործածէր Բո-զոքական ուսուցիչներ ալ, յորոց մին արդէն յատուկ քարոզչութեան պաշտօն ունէր ի Մուշ, ուր կիւրակէ օրերը ի գործ կը դնէր իւր Հոգւոյն Սրբոյ «-ա-ելը-ռիւն»։ Մենք սոյն անցողակի դի-տողութեամբ բնաւ երբէք նպատակ մը չունիմք մեր այդ Բողոքական եղբարց կամ պատուելիներու նկատմամբ սնը-պատ բան մ'ըսելոյ, դոքա կրնան իրաք բարի մարդիկ ըլալ, այլ մեր խօսքն է մի միայն այդ Երկրի ՊԱՏՄԱԿԱՆ ժո-ղովրդեան պարզ զգացմանց առջեւ Հա-յոց Միաց. Ընկերութեանց Ընդհ. Տեսչի բռնած դրութեան վերայ, զոր թէ ի՛նչ թագուն դիտաւորութեամբ ի գործ կը դնէ, և թէ իւր հաշոյ «ետեւանքն բա-րենպատակ ընկերութեան ազնիւ նպա-տակին հետ ուղիղ կը համեմատի՞ն թէ ոչ, մենք ապիթ ունիմք տակաւին խո-սելոյ նաեւ այս մասին։

Վերոյիշեալ Ընդհ. Վիճակագոյցն խրկելէս 8 օր ետքը, խրկեցի առ Տնօրէն ժողովն նաև հետեւեալ նա-մակն, որոյ ծոցն ներփակեալներն արդէն կարգաւ կը տեսնուին։

* *

Թիւ 37/13 1882 սեպ. 14ի Մուշ

Մեծապատիւ Ատենապետ Դէ-որգ էֆէնտի Ասլանեան և Պատ. Անդամք Տնօրէն ժողովոյ Հայոց Միաց. Ընկերութեանց,

Ի Կ. Պոլիս Ղալաթիա Կէօյէ օղլու խան

Պատուարժան Տեարք,

«Կը հաստատեմ թիւ 33/12 եւ սեպտ. 7 ամսաթիւ կրող իմ նա-խորդ նամակն, որոյ ծոցը Տուրու-բերանի վարժարանաց Ընդհ. Վի-ճակագոյցն։

Ստացայ թիւ 68 և սեպտ. 1 ամ-սաթիւ կրող Ձեր նամակն, որոյ պարունակութեանն վերահասու ե-ղայ։

Ներկայիս կը փութամ պատ-կառելի ժողովոյդ մատուցանել ներ-փակեալքն.—1. Ընդհ. Տեղեկագիր. —2 Մասնաւոր Տեղեկագիր. —3. Տեղեկագրէս համառօտութիւն մը. —4. Կորայ վանուց աստանդական աշակերտաց մէկ գրութիւնը, զոր ինձ տալով աղաչեցին Ձեզ խրկել, որոյ էական մասերն ցաւալի ճըշ-մարտութիւնք են. —5. Վանէն օ-գոստ. 3/15 ամսաթուով առ Ընդհ. Տեսուչ գրուած նամակ մը (գաղտ-նի), որ առաջին երեսը Վասպու-րականի վարժարանաց Փոխ-Տեսուչ Գալբագճեան գրած է, Տէր Խա-չատուրեան Պ. Կարապետի (Սղերդի վարժարանի դասատուն) ինձ նը-կատմամբ ըրած «ռ-ռ-ռիւն» վերայ երկրորդ երեսը գրած է յիշեալ Տէր Խաչատուրեան Պ. Կարապետ. սոյն նամակի մէջ երկու կէտ կայ, զորս յատկապէս Ձեր խորին ուշադրու-թեան յանձնելոյ նպատակաւ խըր-կեցի Ձեզ նամակն։

Նամակի առաջի կէտն այն է, որ ցոյց կը տայ թէ՝ Սղերդը եղած ա-տեննիս նոյն դասատուին հետ ; Ընդհ. Տեսուչ ինձ նկատմամբ ինչ դիրք բռնած է անուղղակի, որ դասատուն ի Վան գնալոյ առթիւն կը ձեւէ ու կը չափէ, Գալբագճեա-նին կը «ռ-ռ» Փոխ-Տեսչի վիճակն, որոյ մասին Գալբագճեանն Ընդհ. Տեսչի «ռ-ռ-ռիւն» կը շնորհաւո-ըէ, Միրախորեանի նման Փոխ-Տե-սուչ ունենալուն համար, ընելով հանդերձ ծանր ակնարկութիւնք պատ. ժողովոյդ նկատմամբ (մեղա-ւորն Գալբագճեանն չէ, որ միայն լսած է). երկրորդ կէտն այն է նա-մակին, որ Ընդհ. Տեսչի՝ Բաղիշեց-ւոց հետ ունեցած մասնաւոր կիրքն կը յայտնէ, մանաւանդ Շողիկեա-նին (տեղւոյ ամենէն նշանաւորն և վարժարանի միացման գործի գլխ-աւորն) գրած նամակովն, զոր Շո-ղիկեան ցաւօք կը պատմէ Տէր Խա-չատուրեանին, և Տէր Խաչատուր-եանն ալ՝ շատ վիճաբանութիւնք ընելուն հետ մէկտեղ, ուրախու-թեամբ կը փութայ յայտնել Ընդհ. Տեսչին, որոյ առ Շողիկեան գրած նամակն իրեն ուրախութիւն և Շո-ղիկեանին տխրութիւն պատճառած է. —6. Հրաժարականս (1)»։

Հրաժարեալ Փոխ-Տեսուչ
Հայոց Միաց. Ընկերութեանց
Տուրուբերանի վարժարանաց
Մ. Կ. ՄԻՐԱԽՈՐԵԱՆ

---

(1) Ազնիւ ընթերցողաց ճանձրոյթ մը չպատճառելու համար, սոյն նամակիս մնացած մասն չուզեցի դնել, միայն թէ նշանակուած ներփակեալներուն վրայ կը խոստանամ յաջորդով տալ ամփոփ տե-ղեկութիւնք։

ԲԻԵԱՆԳՕ ԻԼԱՆԸ

Ալաֆրանկա մայիսին իպթիտասընտա, եանի էօնիւմիւզտէքի ճիւմաա իրթէսի կիւնիւ, Իթալեա Դըրմզը Խաչ գումբանեասընըն իքրամիյեէլի իսթիգրազընըն բիեանգօսու չէքիլէճէք տիր։

Մէղքիւր իզթիգրազ, Իթալեա գրալ վէ գրալիչասընըն հիմայէսի, վէ հիւքիւմէթինին քէֆալէթի թահթընտա պուլունմագտա տըր։

Պիր հիսսէնին ֆիեաթը 150 ղուրուշ ալթուն ագճէ օլուպ, պիր տէֆալըգ իքրամիյեէնին քեաֆֆէսինէ հագգ վիրիր պիլէթին ֆիեաթը եիկիրմի, վէ բուպունա հագգ վէրիր պիլէթին ֆիեաթը 5 ղուրուշ տուր։

Պիւյիւք իքրամիյեէսի, 200,000 ֆրանգտան իպարէթ օլուպ, 612 պիլէթ տախի իքինճի տէրէճէտէ իքրամիյեէլերի գազանաճագ տըր։

Եէվմի մէղքիւրտէ, Ավսթրիա իմբէրաթօր վէ իմբէրաթօրիչասընընն հիմաեէլերի ալթընտա պուլունան Ավսթրիանընն Դըրմզը Խաչ ճէմիյեէթինին իքրամիյեէլի իսթիգրազընընբիեանգօսու տախի չէքիլէճէք տիր։

Պիւյիւք իքրամիյեէ 25 պին ֆիորին օլուպ, պիւթիւն պիլէթլերին ֆիեաթը պէշ ֆրանգ տըր։

Վէ Եունան միլլէթ պանգասը թահթը քէֆալէթինտէ պուլունան բիեանգօտան 9 պիլէթ գազանաճագ օլուպ, էն պիւյիւք իքրամիյեէսի 70 պին ֆրանգ տըր, վէ պիւթիւն պիլէթինին ֆիեաթը 16 ղուրուշ օյտուղու կիպի, ըուպ պիլէթի տախի 5 ղուրուշ տուր։

Մէղքիւր պիլէթլէր այրը այրը, վէ իւչիւ պերլիքտէ տախի սաթըլմագտատը։ իւչ պիլէթին ֆիեաթը 60 ղուրուշ օլուպ, սահիպի պախթը եավէր իսէ, 325 պին ֆրանգ, եանի օնտէօրթ պին լիրա գազանա պիլիր։

Մէղքիւր պիլէթլերտէն այմագ վէ իսթիֆատէ իթմէք իսթէեէն զաթլար, Գալաթատա, Գօմիսիօն խանը խարիճինտէ վագը վէ 18 նիւմէրօ իլէ միւրագգամ Մ. Ծիանէթ թօնուն մազազասընա միւրաճաաթ իթմէլերի իլան օլունուր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

Լօնտրա 21 ապրիլ

Մանտալատան վիրուտ իտէն թէլէկրաֆ խապերլերինէ կէօրէ, Պիրմանեատա գարբըզգըզ Թէվսի իթմիշ տիր։ Եիկիրմի պէշ նէֆէրտէն իպարէթ պիր Ինկիլիզ գարաղոլ մէֆրէզէսինի Տակվիպ տէնիլէն պիր թայիֆէ պաղթէթէն սարբպ ճիւմլէսինի գըլըճտան կէչիրմիշլեր տիր։

Բարիս 21 ապրիլ

Մէճլիսի մէպուսան վէ աեանընը միւզաքէրաթը մայիսի էֆրէնճիին 23ինէ թէէխիր օլունմուշ տուր։

Բարիս 22 ապրիլ

Մ. Պրաչէ տը Սավէնեան, Աֆրիդանընը Գօնկո գըթասը վալիլիկինէ նասպ օլունմուշ տուր։

Բօմա 22 ապրիլ

Տէվլէթի Ալիեէնին Բօմա սէֆիրի Ֆօթիատէս բաշա պու սապահ չէհրիմիզե մուվասէլէթ իթմիշ տիր։

Բօմա 22 ապրիլ

Տիւնքի կիւն Պրինտիզիտէ գօլէրատան 3 վուգուաթ, վէ եալընըզ, պիր վէֆիեաթ զուհուր իթմիշտիր։

Պրինտիզի ճիվարընտա քեային գարիեէլերտէ, գօլերատան պազը վուգուաթ զուհուր իլէմիշ տիր։

Լօնտրա 23 ապրիլ

Եունանիսթանը, ասկէրինի տաղթմասընա տավէթ իթմէք իւզրէ, տիւէլի մուազզամանընը իթթիֆաքը արա իլէ, Աթինատա թէքրար իճրաեի թէպլիղաթա գարար վիրմիշ օլտուգլարընը, Սթանտարտ գազէթասը եազրեօր։

Բէթէրսպուրկ 24 ապրիլ

Ժուրնալ տը Սէն Բէթէրսպուրկ, Եունան հիւքիւմէթի թարաֆընտան տէվլէթլերին արզուսընէ թէվֆիգան թէրքի սիլահ օլունաճաղը իմիտինի պէեան իլէմիշ տիր։

Աթինա 24 ապրիլ

Ֆրանսա սէֆիրի Գոնթ տը Մուլ, տիւնքի կիւն հիւքիւմէթի մաթպուասը նամընա, Մ. Տէլիեանի նէզտինէ կիտիպ, թէրքի սիլահ զըմնընտա տէվլէթլեր թարաֆընտան թէպլիղաթ վուգուինտէն մուգատտամ, թէքիֆաթը տիւէլիեէեի իճրա իթմէսինի, ըէսմէն միւսիրրանէ սուրէթտէ թավսիեէ իլէմիշ տիր։

Բօմա 24 ապրիլ

Տիւնքի կիւն, Պրինտիզիտէ գօլէրա իլէթինէ եէնիտէն 13 քիշի թութուլմուշ, վէ 9 վէֆիեաթ վուգու պուլմուշ տուր։

Բօմա 24 ապրիլ

Տիւնքի կիւն Պրինտիզիտէ գօլէրատան 4 քիշի տահա թութուլուպ 1 քիշի վէֆաթ իթմիշ տիր։

Բարիս 24 ապրիլ

Ֆրանսատա, եէհուտիլերին քէսպի նուֆուզունտան քինաեէ օլարագ, «Ֆրանսա եէհուտ իթտի» լունվանընալա նէշր օլունան պիր քիթապ, Մուսէվիլերէ շիտտէթլէ թաարրուզ, վէ մալլերինին միսատէրէսի թէքլիֆ օլունտուղունտան, Բարիս զազէթալարը, իշպու էսէրի գավիէն թագպիհ իտիեօրլար։

Կօլուա զազէթասը շէտիտ իլ մէալ պէնտլէր նէշր իթտիկինտէն, միւտիրի Մ. Լեեար իլէ քիթապը մէզքիւր միւէլլիֆի Մ. Տրիւմօն, պու կիւն էօյլէտէն սոնրա տիւէլլօ իթմիշլէր տիր։ Մ. Տրիւմօնտ մէճբուհ օլմուշ տուր։

Աթինա 25 ապրիլ

Տէօրտիւ Ինկիլիզ, վէ տիկէրլերի Ալման վէ Ավսթրիա վէ իթալեա սէֆայիրինտէն իպարէթ օլան եէտի գըրթա սիւֆէնի հարպիեէ. պու կիւն Սուտատան Բիրէա ճիվարընտա Ֆալէր լիմանընա մուվասէլէթ իթմիշլէր տիր։

Բլասթօն նամ Բուսիա սէֆինէյի հարպիեէսի տախի, պու կիւն Բիրէաեա մուվասէլէթ իլէմիշ տիր։

Եարընը, Եունան հիւքիւմէթինէ իւլթիմաթում իթա օլունաճաղը զանն օլունուեօր։

Բարիս 27 ապրիլ

Եունանիսթանընը թէրքի սիլահա մուվաֆֆագաթ իլէտիկինտէն տօլաեը, մաթպուաթ պէեանը մէսէրէթ իտիեօր, վէ սուլհու սալահը պունտան սոնրա թէէմին իտիլմիշ ատտ իլէեօր։

Աթինա 27 ապրիլ

Տօնանմաեի միւշթէրէքէյի տիւէլիտէն, իւլթիւմաթումու թէէքիտ իթմէք իւզրէ, Ֆալէր վէ Բիրէա բիշկեահլարընա վիրուտ իտէն պէշ գըթա սէֆայինի հարպիեէ, միւթատ օլան ըէսմի սէլամը իլգա իթմիշլեր տիր։

Լօնտրա 27 ապրիլ

Պիրմանիա ահվալինին քէսպի վէխամէթ իլէտիկինի, վէ ասաքիրի մուավէնէ իգամընա լիւզում կէօրիւլտիւկինիւ, Թայմզ զազէթասը իգրար վէ թէսլիմ իտիեօր։

ՍԱՐՍԱՖԻՅԵԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էֆ. Ում. (Տ Սէրի)

» »	Ապրիլ 16 ադշամ գաբան.	16-21
» »	» 17 սապահ աշ.	16-18
» »	էն եիւքսէք	16-20
» »	էն աշաղը	16-17
» »	սաաթ 5 տէ	16-18
Ա. Սէրի Ինկիլիզ լիրասը		24-20
Բ. » » »		15-35
Գ. » Օսմանլը լիրասը		16 18
Ռուբիէ		77-10
Ռումիլի ջըմհուրիէթը		57-16
Բաքու	դուրուշ	0-
Հավալէսի	»	0-
Ագճէ ֆայիզ	%	6-

—

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Գրէտի ժէնէրալ	6 %	5-50
Սօսիէթէ ժէնէրալ	6 %	5-17
Իսթանպօլ պանգասը		4-20
Սօսիէթէ Օթման		5-15
Թրամվայ	3%	285-
Լավրիուս (մասէն)		55.

—

Օսմանլը լիրասը 100 ղուրուշտան	Ղշ փղ
Ինկիլիզ լիրասը	110-25
Ֆրանսզ ալթունու	88-
Բօլ	90-18
Գրիմից ալթունու	51-20
Պէեազ մէճիտիյէ	107-35
Մէթալիզ	98-
Պէշիք	102.5
Ալթըըզ	102.25
Գարպօն գայիմէսի գաբիք	910

ՎԸՐԻՊԱԿ

Թիւ 5710, Երես 4րդ, սիւնակ 2րդ, տող 9րդ «1505 Թիւ կրող» խօսքն պէտք է ընթեռնուլ «1305 Թիւ կրող». Նոյն սիւնակի մէջ Ա. պաչտօնական նամակն «1307» Թիւ կը կրէ, որ չէր շարուած։ Թիւ 5712, Երես 4րդ, սիւնակ 2րդ, տող 3րդ. «չրջելով գրած էր» խօսքն պէտք է ընթառնուլ «չրջելով գրած էի». Նոյն սիւնակ, 16րդ տող, «գուելոյ» բառն պէտք է «գրելոյ» ընթեռնուլ։ 5714 Թիւ, 3րդ երես, 2րդ սիւնակ, 7հրդ տող «պատճառելոյ» բառն «չպատճառելոյ» ընթեռնուլ. Նոյն երես, 3րդ սիւնակ, 15րդ տող, «արդէն գիտէ» խօսքն ընթեռնուլ «արդէն գիտէք»։

Տէրսաատէթ Էմնիյէթ սանտըղընտան վիրուտ իտէն իլան.

Տէրսաատէթ Էմնիյէթ սանտըղընա տէյնի օլուպտա, վատէի մուալեէնէսինտէ թէէտիյեէ իթմէեէն զէվաթը, սանտըղընը նիզամնամէյի մախսուսէսի մուճիպինճէ, զիքրի աթի նիւմէրօլար իլէ մուրագգամ պուլունան ըէհինլերի, 1302 սէնէսի Նիսան 21 ինճի բազար իրթէսի կիւնիւ, Ատլիեէ նէզարէթի ճէլիլէսինտէ, թայեին պուլրուլան իճրա մէէմուրու հազըր պուլունտուղու հալտէ, Գուեումճու չարշըսընտա, քեահեա տիւքքեանընտա, միւզիտէյի ալէնիյեէսի պիլ իճրա, իգթիզաի հալէ թէվֆիգան սաթըլաճաղը իլան օլունուր։

302 Նիսան 1

Պիր չիֆթ երլարզ իյնէ, վէ պիր ատէտ կիւլ եիւզիւք Ն. 7008։

Պէշ ատէտ իյնէ, 770 տիրհէմ մըզտարը կիւմիւշ Ն. 2790։

Պիր ատէտ իյնէ վէ պիր ասգը վէ պիր մըզտար ինճու Ն. 3303։

Պիր ատէտ պրօշ Ն. 5924։

Պիր բըրլանթի թէք թաշ եիւզիւք Ն. 5139։

Պիր պաշ իյնէ, պիր թէք թաշը եիւզիւք, վէ տիկէր պիր եիւզիւք Ն. 6920։

Պիր բըրլանթի թէք թաշը եիւզիւք Ն. 6778։

Պիր թէք թաշ իյնէ Ն. 6922։

Պիր չիֆթ զիւմրիւթ քիւբէ, պիր սթավրօզ, 4 ատէթ եիւզիւք, ալթուն գօրտօն, ալթուն մէտալեօն, 6 ատէթ կիւմիւշ զարֆ Ն. 7453։

Տէօրթ ատէթ եիւզիւք Ն. 7383։

Պիր մինէլի ալթուն գուլթու Ն. 7369։

Պիր պրօշ, պիր սթավրօզ, իքի չիֆթ ինճուլու ալթուն քիւբէ, ալթուն սաաթ, ալթուն գօրտօն, պիր մինէլի ալթուն եիւքսիւք, պիր մըզտար կիւմիւշ Ն. 1789։

Պիր ատէթ ալթուն սաաթ, պիր ատէթ ալթուն քէօստէք 270 տիրհէմ մըզտարը կիւմիւշ Ն. 2791։

Պիր ատէթ բըրլանթի վէ մինէլի պիլէզիք Ն. 1264։

275 տիրհէմ մըզտարը կիւմիւշ, 2 եիւզիւք, պիր չիֆթ քիւբէ Ն. 1668։

Պիր եըլարզ իյնէ, պիր կիւլ եիւզիւք, պիր մըզտար կիւմիւշ Ն. 2868։

38 տիրհէմ սիքկէ ալթունու, պիր բըրլանթա սթավրօզ, վէ պիր մըզտար կիւմիւշ Ն. 4622։

4 ատէթ ֆուլեա իյնէ Ն. 5603։

5 մըսգալ մըզտարի ինճու Ն. 537։

Պիր զիւմրիւթ եիւզիւք, պիր չիֆթ քիւբէ Ն. 2425։

Ի Լ Ա Ն

Ֆօգթօր Ճէլալեան էֆէնտի, նագլի մահէլ իլէ, Գալաթատա Գօմիսիօն խանը գաբուսու գարշըսընտաքի օտասընտան, պիրազ տահա աշաղըտա, եանի այնի սըրատա քէօբրիւեէ եագրն քէօչէտէ սարրաֆ Գուլագսըզեան էֆէնտի մաղազասը սըրասընտա վագը 5 նիւմէրօլու վէ քէօբրիւեէ տօղրու պագար տայիրէնին իքինճի գաթընա կիթմիշ օլտուղունտան, քէնտույի կէօրմէքլիկէ արզու իտէն զաթլարընը, մահէլի մէզպուրէ թէչրիֆլերի իսթար օլունուր։

Ֆրանսզ խասթախանէսինտէ պիր խայլի զէման քէսպի թէճրիպէտ իթմիշ օլան Ֆօքթօր Ռօպէնսօն էֆէնտի, դէտ վէ դէզբէտ խասթալըգլարընը, եէնի ուսուլար իլէ թէտավի իթտիկի կիպի, Խրիստոս խասթալրգլարընը տախի, պիր սուրէթի մախսուսէ վէ միքէմմէլէտէ թէտավի իթմէքտէ տիր։

Ֆօքթէօր Նէվէյոտ պիր մաքինա իլէ, բէք զիեատէ սուհուլէթլէ դէտ Եշյէմատէտ տըր։

Թապիպի մէրգում, հէր կիւն սաաթ 4 տէն 7եէ գատար եէնիճամի բօսթախանէսի գարշըսընտա, Նիւ-Եօրք էճզախանէսինտէ պուլունուպ, հէր թարաֆտան միւրաճաաթ իտէն խասթալարընա սուհուլէթ վիրմէքտէ տիր։

—Ֆուգարա մէճճանէն թէտավի օլունմագտա տըր։

ՄԻԻՍԻԻ Ս. ՊԱՐՏՕ

ՎԷ

ՍԱՐԳԻՍ Էֆ. Գ. ՃԻԿԻԵԱՆ

Օէնինի մէտիտէտէն պէրու, Իսթանպօլտա տատավ վէքեալէթլէբինտէ պուլունարագ, էլեէվմ Գալաթատա Վ.օյվօտա վէ Զինար սօգաղընտա, Նարլեան խանընտա մուգբիմ Ֆրանսզլը շէօհրէթչուար Միւսիս ՊԱՐՏՕ, պու քէրրէ, մէքթէպի հուգուգու Շահանէտէն մէէղուենիյէթ բուուսունու հայիզ ՃԻԿԻԵԱՆ ՍԱՐԳԻՍ էֆէնտիեի բրիֆագաթընա ալարագ, սըրֆ էճնէպի գօնսօլաթօլարլա պիրինճի մէճլիսի թիճարէթէ աեիտ միլսթէլիթ տասվալարընտան պաշգա, պունտան պէօյլէ, միւլքիյեէ վէ հուգուգբյեէ, վէ թիւճճարիյեէեէ, վէ ալէլ զիթլագ ումուրու ճէզայիյեէեէ աեիտ տասվիյի Օսմանիյեէեի տախի գապուլ իտէճէք տիր։

ՎԱՐՔ

ԵՐԵԻԵԼԻ ԱՐԱՆՑ

Ա.

ԲԱՐՄԱՆԹԻԷ

Թարգմանեաց Միհրան Գ. Մօղեան

16 սահիֆէտէն իպարէթ օլտուղու հալտէ, եալընըզ գըրգար բարաեա սաթըլմագտա տըր։

ՎԻԿԹՈՐ ՀԻՒԳՕ

ԹՇՈՒԱՌՆԵՐ

—

Ե ՐԿՐՈՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

—

ԹԱՐԳՄԱՆԻՉ

ԳՐԻԳՈՐ ՉԻԼԻՆԳԻՐԵԱՆ

ՀՐՍՏԱՐԱԿԻՉ

Ն. Կ. Պերպէրեան, և Ս. Տէօվլէթեան

Մէղքիւր քիթապ, պէհէրի 230ար գատար սահիֆէլէրտէն իպարէթ օլուպ, վէ 13էր թանէտէ բէսիմլերի պուլունտուղու հալտէ, 10 ճիլտ օլուպ, էն չօղու 15 այտա իքմալ իտիլէճէք տիր։

Ի Լ Ա Ն

Արապիսթան էյալէթինտէն կէլէն տիչ թապիպի, Մօմճիեան Մկըրտիչ էֆ. Տէրսաատէթտէ կէտիք Բաշա պաշընտա 12 նումէրօլու Բէրուքէր Գէորգ աղանընն տիւքքեանընտա սաքին, աղրը, վէ սըզը, վէ սանճըրը 5 տագզգատա քէսմէք, վէ խաֆիֆ եօլու չէքմէք իւզրէ, իշպու իլանըմզը եէտի ալիյեէնիզ իհտա գելընտը։

Կէրէք ճէրիտէյի աճզանէմիզէ ապանէ եազըլմագըզդա, վէ կէրէք բարա վիրմէքլիկէ հիմմէթ իտէճէք պուլունան զաթլարընը, եա տօղրուտան տօղրու թարաֆը աճիզիյեէ պիլտիրմէլէրինի, վէ եախատ զիյրտէ իշար օլունան զայրէթքէշան վէ համիյեթմէնտան էֆէնտիլերէ միւրաճաաթլարընը իսթար վէ ըէճա իտտիրիզ։

Թէէէրդաղ,	Ռուբէն Գօլանճեան
Էրէրնէ,	Յովակիմ Սարգիսեան
Ֆէլէդէ,	Թազուր Հինտլեեան
Զանգէֆէնտա,	Պողոս Յակոբեան
Զօբրա,	Գրիգոր Իգնատիոսեան
Քէօրէնէ,	Նազարէթ Թորոսեան
Շուշանա,	Բիւզանդ Համամճեան
Բուսֆոր,	Սողոմոն Պօեաճեան
Իզմիր,	Տօքթէօր Ճէբրահեան
Պուլանէյ,	Գրիգոր Պ. Կուճկեան
Ամասիա,	Տօքթէօր Յ. Գավաճեան
Պուրսա,	Անդրանիկ Կիւլէզեան
Գէնճ,	Սարգիս Պոտուրեան
Քէօշհիսա,	Արթին Պօեաճեան
Գասթամանի,	Արթին Սիւզմէեան
Էսկի-շէհիր,	Գառնիկ Յակոբեան
Ադի-շէհիր,	Տէր Վարդան Հայր
Սէվրի-հիսար,	Գրիգոր Թէզէկեան
Օրնուտէյ (Էդիրնէ)	Պետրոս Աստարճեան
Թէքիրտաղ	Հեթում Բէշիկեան
Ադանա,	Ահարոն Բաթալեանեան
Մերսին,	Պետրոս Իլակէօզեան
Եօզկատ,	Ռուբէն Քէչիկեան
Գայսէրի,	Պետրոս Յրէնքեան
Էնգուրի,	Կարապետ Շահինեան
Պէյրութ,	Մուրատ Մուրատեան
Վան,	Յարութիւն Թէրլէմէզեան
Էրզրում,	Յակոբ Համամճեան
Էրզինկեան,	Գաբրիէլ Ղազարոսեան
Այնթապ,	Վահան Քիւրքճեան
Պանդըրմա,	Սիմոն Հաճինլիեան
Պալըքէսիր,	Գէորգ Թագաւորով
Պէրգամա,	Յարութիւն Թէլէկրաֆ Միւտրի
Կոտիր,	Միսաք Մօրուքեան
Ուրֆա,	Խաչիկ Հայրապետեան
Նաղիլլի,	Մանուկ Սարգիսեան
Էսքիշէհիր,	Պետրոս Յովսէփեան
Այտընը,	Յովհաննէս Շիշմանեան
Քիլիսա,	Նշան Սարաֆեան
Սամսուն,	Օհան Գոճունճեան
Թրապզոն,	Վարդան Խաչեան
Շ.Գարա-հիսար,	Կարապետ Այնաճեան
Իզմիտ,	Խաչիկ Մուրաֆեան
Իսկէնտէրուն,	Յակոբեան Թիւրապեան
Օրտու,	Յովհաննէս Թուրշուճեան
Մարզվան,	Սարգիս Հալաճեան
Իսկէնտէրիյէ,	Գաբրիէլ Զարգարեան
Մերզիֆոն,	Կարապետ Տէր Ադամեան
Իսկէնտէրուն,	Մկրտիչ Սէլեան
Հալէպ,	Տօքթէօր Կ. Շիլցակոբեան
Պարլեզ,	Մկրտիչ Պօեաճեան
Թէլլիզ,	Յովակիմ Ֆէնէրճեան
Տօպրաճա,	Համբարձում Պալեան
Գէրէճ,	Պողոս Երամեան
Սէլիմիյէ,	Կարապետ Պապիկեան
Վարնա,	Գէորգ Ճիզմէճեան
Թօքաթ,	Յովակիմ Սէֆէրեան
Ամասիա,	Յովհաննէս Իմէրեան
Պաֆրա,	Խաչատուր Տիրատուրեան
Ա. Գարա-հիսար,	Աբէլ Սարկաւագեան
Մարդին,	Գրիգոր Գալֆենտէրեան
Քէշան,	Կարապետ Սարաֆեան
Նէյտէ,	Նազարէթ Մաստիչեան
Կէյվէ,	Ազարիկ Կարապետեան
Պէլէճիկ,	Մարտիրոս Սօթաճեան
Գէր-շէհիր,	Կարապետ Սուվաճեան
Քիրմասթի,	Արսէն Մատաթեան
Պոլսոյ,	Տէր Աբրահամ Հայր
Մերզիֆոն,	Յակոբ Գրիգորեան
Նաբլուս-իան,	Մկրտիչ Մանուէլեան
Կէլինջիք,	Դասպար Իսկէնտէրեան
Թէքէիլի,	Սարգիս Գրիգճեան
Մալկարա,	Յակոբ Էթմէքճեան
Լվիրեա,	Հանէս Ալուկեան
Ֆէնէրճ,	Մհ. Կարապետ Թորոսեան

Լավանոյշը վէ քէրոսէրէ դէսէտեանլըրընդա պուլունուր։

La VELOUTINE

Poudre de Riz spéciale PRÉPARÉE AU BISMUTH

Par CHs FAY, Parfumeur

PARIS — 9, Rue de la Paix, 9 — PARIS